

Eiropas Revīzijas palātas atbilde uz Komisijas otro 318. panta novērtējuma ziņojumu

1. Komisija 2012. gada novembrī publicēja savu otro ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par Savienības finanšu novērtējumu, kura pamatā ir sasniegtie rezultāti (novērtējuma ziņojums)¹. Šis dokuments ir Palātas atbilde, kas, domājams, būs pieejama 2011. gada budžeta izpildes apstiprināšanas procedūras laikā. Atbilde pamatojas uz ierobežotu izskatīšanu, nevis uz ziņojumā ietvertās informācijas revīziju.

Galvenā atziņa

2. Palāta uzskata, ka plašāks tvērums, salīdzinot ar pirmo novērtējuma ziņojumu, ir vērtējams kā uzlabojums. Ziņojumā ir dotas dažas norādes par programmu efektivitāti un lietderību, bet tas nav pārliecinošs attiecībā uz gaidāmajiem galarezultātiem vai ietekmi. Līdz ar to novērtējuma ziņojums vēl nesniedz pietiekamus, būtiskus un ticamus pierādījumus par to, kas panākts ar ES politiku, un tādēļ nav piemērots paredzētajai izmantošanai budžeta izpildes apstiprināšanas procedūrā.
3. Palāta uzskata, ka, lai apzinātu rezultātus un ietekmi un par to ziņotu, kolīdz šādi dati ir pieejami, ir jāievieš ticama izpildes datu apkopošanas sistēma. Šīs sistēmas pamati ir jāiedibina, gatavojot jauno plānošanas periodu. Tādēļ Palāta iesaka, lai Komisija pēc iespējas drīz iesniedz budžeta izpildes apstiprinātājiestādei plānu/pārskatu par paredzēto izpildes pārvaldības un ziņošanas sistēmu, iekļaujot novērtējuma ziņojuma koncepciju un nozīmi.

Pamatojums

4. Prasība sniegt novērtējuma ziņojumu izriet no Līguma². Ziņojumam ir jāveido daļa no pierādījumiem, ko Parlaments izmanto, lai katru gadu sniegtu Komisijai apstiprinājumu par budžeta izpildi.
5. Komisijas pirmo novērtējuma ziņojumu publicēja 2012. gada februārī³, un tas galvenokārt bija esošo novērtējuma ziņojumu apkopojums divās politikas jomās. Minētajā ziņojumā Komisija izvirzīja "jautājumu par šā ziņojuma funkciju un laiku [..], jo īpaši ņemot vērā novērtēšanas darba aptverto periodu atšķirīgo laiku un

¹ COM(2012) 675/final.

² LESD 318. un 319. pants.

³ COM(2012) 40/final.

garumu, salīdzinot ar konkrētāko budžeta izpildes apstiprināšanas procesa skatījumu uz vienu gadu”. Komisija tāpat minēja, ka tā ir “izskatījusi, kā attīstīt šā ziņojuma saturu”.

6. Parlaments savā 2012. gada maija lēmumā par 2010. gada budžeta izpildes apstiprināšanu secināja, ka “pirmajā finanšu novērtējumā ietvertie jautājumi un tā saturs neatbilst tam, ko varētu sagaidīt no LESD paredzētā novērtēšanas ziņojuma” un aicināja Komisiju “turpināt uzlabot [...] finanšu novērtējuma saturu un it īpaši noteikt šī novērtējuma pievienoto vērtību salīdzinājumā ar parastajiem novērtējumiem”⁴.
7. Palāta 2012. gada jūnijā sniedza savu atzinumu par pirmo novērtējuma ziņojumu⁵, secinot, ka tas ir nekonkrēts, nesniedz pietiekami daudz būtiskas informācijas un tam ir maza pievienotā vērtība. Palāta uzskatīja, ka Komisijai aktīvi jākonsultējas ar Parlamentu un Padomi, lai tiktu skaidrībā par to, ko Līgums no tās prasa. Ja ar novērtējuma ziņojumu ir efektīvi jāpalielina Komisijas pārskatatbildība budžeta izpildes apstiprinātājiestādei, tad Komisijai vajadzēja izvērtēt, kāds ir šāda ziņojuma mērķis, saturs, tvērums un laika grafiks.

Otrais novērtējuma ziņojums

8. Otrajā novērtējuma ziņojumā ir dots pārskats par dažādiem 2011. gadā izdarītajiem novērtējumiem⁶, kas aptver visas budžeta pozīcijas ar pamatdarbības izdevumiem un kas sagrupēti pēc galvenajām politikas jomām 2007.–2013. gada daudzgadu finanšu shēmā. Plašāku tvērumu Palāta vērtē kā uzlabojumu — ziņojums sniedz koncentrētu un viegli pieejamu pārskatu par daudzajiem veiktajiem novērtējumiem. Ziņojumā ir dotas dažas norādes attiecībā uz programmu efektivitāti un lietderību. Tomēr ziņojuma sagatavošanai galvenokārt ir izmantoti starpposma ziņojumi, kuri ir konsekventi orientēti uz darbības aspektiem un no kuriem nevar izdarīt pārliecinošus secinājumus par sagaidāmajiem galarezultātiem vai ietekmi.
9. Palāta uzskata un to atzīst arī Komisija, ka pienācīgi (t. i., SMART⁷) mērķi, rādītāji un atskaites punkti ir jāievieš visām darbībām⁸. Šī ir būtiska prasība, lai

⁴ Eiropas Parlamenta 2012. gada 10. maija lēmums par Eiropas Savienības 2012. finanšu gada vispārējā budžeta izpildes apstiprināšanu, P7_TA (2012) 0153, 99. un 100. punkts.

⁵ Atzinums Nr. 4/2012 (OV C179, 20.6.2012., 1. lpp.).

⁶ Kopā 118 novērtējumi, kā arī 39 ar novērtēšanu saistīti pētījumi.

⁷ Konkrēti, izmērāmi, sasniedzami, atbilstīgi un ar konkrētiem termiņiem.

⁸ Ietverot programmas, kam nav pamatdarbības izdevumu vai arī tie ir nelieli.

sekotu izpildei programmu laikā un vērtētu, vai ir iespējams sasniegt nospraustos mērķus un ietekmi. Likumdevējam ir liela nozīme skaidru politisko mērķu nospraušanā. Palāta ir arī iepriekš ierosinājusi⁹, ka skaidrāka "ES pievienotās vērtības" definīcija sniegtu norādījumus ES politiskajām iestādēm, kad tās izvēlas izdevumu prioritātes. Šāda skaidra definīcija tad palīdzētu noteikt attiecīgos mērķus, rezultatīvos rādītājus un atskaites punktus.

10. Komisija apzinās vairākas problēmas, kas jāņem vērā, izstrādājot turpmākos ziņojumus, un atzīmē, ka sācies konceptuāls darbs pie ziņošanas sistēmas izveides. Palāta atzīst, ka Komisijai ir vajadzīgs laiks pienācīgi stabilas izpildes pārvaldības un ziņošanas sistēmas izveidei. Tomēr ir svarīgi, ka Komisija jau pirms nākamās daudzgadu finanšu shēmas programmu uzsākšanas ieliek pamatus stingrai sistēmu, kas ļauj iegūt stabilus izpildes datus.
11. Palāta iesaka, lai Komisija pēc iespējas drīz sazinās ar budžeta izpildes apstiprinātājiestādi un iesniedz paredzētās darbu izpildes pārvaldības un ziņošanas sistēmas plānu/pārskatu. Šajā plānā/pārskatā vajadzētu iekļaut posmus, kādi nepieciešami, lai iegūtu labākus un savlaicīgus izpildes datus no visiem ģenerāldirektorātiem programmu darbības laikā, to, kā šie dati tiks ievadīti gada darbības pārskatu izpildes daļā un kāda būs saikne starp gada darbības pārskatiem, kopsavilkuma ziņojumu un novērtējuma ziņojumu. Konsekventai un stabilai izpildes pārvaldības un ziņošanas sistēmai vajadzētu dot pievienoto vērtību novērtējuma ziņojumam tā, lai tas sniegtu visa budžeta izpildes horizontālu analīzi, iekļaujot gūtās atziņas un vajadzīgos koriģējošos pasākumus.
12. Otrajā novērtējuma ziņojumā, līdzīgi kā pirmajā, būtiskie secinājumi pilnībā pamatojas uz novērtējuma ziņojumiem. Kā jau Palāta norādījusi savā atzinumā, tomēr ir daudz citu potenciālu informācijas avotu, kas Komisijai pieejami, lai gūtu aptuvenu priekšstatu par darbu izpildi. Te jāmin pašas Palātas īpašie ziņojumi, ģenerāldirektorātu gada darbības pārskati un iekšējo revīziju novērtējumu rezultāti.
13. Var paiet zināms laiks, iekams Komisija spēs sagatavot visaptverošu novērtējuma ziņojumu, kas balstīts uz stabiliem izpildes datiem, kādus nodrošina konsekventa darbu pārvaldības un ziņošanas sistēma. Tādēļ arī Komisijai līdz tam varētu būt lietderīgi apspriesties ar budžeta izpildes apstiprinātājiestādi par to, kas šādos novērtējuma ziņojumos tai ir jāsniedz.

⁹ Atzinums Nr. 1/2010, 18. punkts.

Noslēguma piezīmes

14. Komisija sniedza savu novērtējuma ziņojuma 2012. gada novembrī. Šajā gadījumā Palāta centās sniegt ātru atbildi uz minēto ziņojumu budžeta izpildes apstiprināšanas laikā un pamatojoties uz ierobežotu pārskatu. Palāta turpmāk lems, kur un kā novērtējuma ziņojumā doto informāciju var iekļaut Palātas revīzijas darbā.
15. Turpmākajā novērtējuma ziņojuma izstrādes gaitā Komisija var konsultēties ar Palātu par jebkuru jautājumu.